

HIMANSHU JOSHI HIKOYALARIDA YOZUVCHI BADIY OLAMI VA USLUBI MASALASI (HIMANSHU JOSHIRNING “TAVBA” HIKOYASI ASOSIDA)

Sultanova Gavhar Olimjon qizi

*Toshkent Davlat Sharqshunoslik Universiteti,
Adabiyotshunoslik mutaxassisligi 2-kurs magistranti,
Toshkent sh., O'zbekiston.*

Annotatsiya: *Badiiy asar mazmundorligi yozuvchi mahoratini belgilaydi. Har bir yozuvchi o'z uslubidan kelib chiqib asar yaratadi. Ushbu maqolada yozuvchi uslubi masalasi Himanshu Joshining “Tavba” hikoyasi asosida ko'rib chiqiladi. Shu orqali Himanshu Joshining yozuvchilik uslubi va mahorati tahlil qilinadi va umumiy xulosa beriladi. Maqolada yozuvchining uslubi badiiy tahlil orqali tushuntirib berilgan.*

Kalit so'zlar: *Yozuvchi uslubi, mahorat, badiiy uslub, Himanshu Joshi, “Tavba”, badiiy asar tili.*

Аннотация: *Содержание художественного произведения определяет мастерство писателя. Каждый писатель создает произведение, исходя из своего стиля. В данной статье рассматривается вопрос о стиле писателя на основе рассказа Химаншу Джоши “Покаяние”. Благодаря этому анализируются стиль письма и навыки Химаншу Джоши, и дается общий вывод. В статье объясняется стиль писателя с помощью художественного анализа.*

Ключевые слова: *стиль писателя, мастерство, художественный стиль, Химаншу Джоши, “Покаяние”, язык художественного произведения.*

Annotation: *The content of a work of art determines the skill of the writer. Each writer creates a work based on his own style. This article examines the issue of writer's style based on Himanshu Joshi's story “Repentance”. Through this, Himanshu Joshi's writing style and skills are analyzed and a general conclusion is given. The article explains the style of the writer through artistic analysis.*

Keywords: *writer's style, skill, artistic style, Himanshu Joshi, “Repentance”, language of fiction.*

Uslub–yozuvchiningtalantiva

tabiatidankelibchiqadivavevositabadiiytildaaksetadi.Uslub–yozuvchi tanlaganmavzugaham,xarakterlargaham,boshqahammakomponentlargaham ta'sirqilishishubhasiz.Lekinbuta'sirhamishabadiiytilvositasibilanamalga oshadi.Chunkibadiiytil,M.Gorkiyaytganiday,adabiyotningasosiyquroli. Yozuvchi buquroldan qandayfoydalanishiuninguslubini belgilaydi.

Qolaversa,stilistikafaniorqaliadabiyotshunoslikningtilshunoslikbilan aloqasiniko'rishmumkin. Aslidaham“stilistikafanifikrifodalash,borliqdagi voqea-hodisalarnitasvirlashdamuallifmunosabatiniifodolovchifansifatidatilva

adabiyotsohalarinio'zaro umumlashtiradi"⁸. Aynan mavzuimizgabog'liqlik jihati bo'yicha, stilistika alohida yozuvchilar uslubini, ularning nutqiga xos neologizmlar, badiiy obrazlar vatasvir bayonigata alluqlibo'lganuslubiy jihatlarini ham o'rganadi.

Keyingi tahlilga Himanshu Joshining "Tapasya" ("Tavba") hikoyasini olamiz. Kamleshvar aytganidek, mustaqillikdan keyingi hind hikoyalarini Himanshu Joshining hikoyalarisiz tanib bo'lmaydi. Hind hikoyasi belgilagan barcha ijodiy yo'nalishlar, o'sha ijodiy sayohatlar va manzillarda, ularning bir yoki boshqa hikoyalari oldinga silljish yoki manzilda mavjud. Himanshu Joshi hikoya yozmaydi va uning hikoyalari qattiq doirada shakllanmaydi, aksincha ular o'zlarining uslubiy shakli va ahamiyatini ongni qo'zg'atish orqali oladilar. Voqea, materiya yoki tashvishga hikoyaning nozik bajarilishini berish uning o'ziga xos hikoya qilish qobiliyati va yutug'idir. Uning hikoyalarida yaratilish va hayotning o'ziga xos qarama-qarshiligi, hayot haqiqatning ijodga aylanishi va ijodning hayot haqiqat bilan sinonimga aylanishi bu uning xotira merosiga aylangan nodir ijodining abadiy amalga oshishidir. Uning "Jalte Huye Daane", "Nihoyat", "Raasta Ruk Gaya Xai", "Qora tutun", "Tapasya" dan tortib, "Dengiz sohilidagi shaharlar" da yozilgan xorijiy va boshqa tajriba-yerlargacha qancha hikoyalarini eslashim kerak. "Keyingi "Haqiqat", "Oyatlar", "Xvensang", "Yana bir bor" va hokazolarning tagiga chizsam ham, o'nlab ajoyib hikoyalar tagiga chizishni talab qiladi. To'g'ri, Gang Himoloyning har bir qoyasidan chiqmaydi, lekin Himanshu Joshi tajribasiga ko'ra, Himoloyning har bir qoyasidan Ganga yoki unumdor daryo albatta chiqadi."⁹

Darhaqiqat, Himanshu Joshi hikoyalari juda rang-barang va ta'sirchandır. Ana shunday hikoyalaridan biri "Tapasya" hikoyasi aynan Hindiston mustaqilligidan keying hayotni boricha, oshkora tasvirlaydi. Mustaqillik xalq kutgan natijani bermaganligi bundan, ularning noroziligi aks etadi. Savollar girdobiga tushgan hikoya qahramonlari o'z hayotlarini mustaqillikdan oldingi va keyingisi bilan taqqoslaysilar: deyarli hech narsa o'zgarmagan, faqatgina ingliz mustamlakasi nomi ketgan xolos. O'sha-o'sha nonga zor, kambag'al xalq hech narsaga erishmagan. Himanshu Joshi o'zining kichkinagina hikoyasi "Tapasya" orqali o'quvchi ko'z oldiga o'sha davrni bemalol keltira oladi. Yozuvchi mahorati ham aynan shunda: voqealarning jonli tasviriga erishilganligida.

Til nuqtai nazaridan so'roq gaplar orqali hikoya ta'sirchanligi oshganligini ko'rishimiz mumkin. O'quvchi ana shu savollarga bevosita mulohaza qilib javob topadi. Agar topa olmasa ham hikoyaning muammoga olingan mavzusini bemalol ocha oladi.

- देशसेवाकाकामपुण्यकाकामहै।देशआजादहोगाकभीहमारेभीदुःख-
दर्ददूरहोजाएंगे...।परमैंपूछतीहूँ- आजादीकेबादभीदोजूनरोटीसुखसेकबनसीबहुई ?
बच्चेबड़ेहोकरजुगाड़नकरतेतोहमलोगकहींभीखमांगरहेहोते ...।¹⁰

⁸ХакимовМ,ЗокировМваб.Тилназариясиваамалиёти.–Фарғона,2016.

⁹ Kamleshvar, Svatantryottar hindi kahaniyan. – Nai Dilli, 2016

¹⁰ Kamleshvar, Svatantryottar hindi kahaniyan. – Nai Dilli, 2016, 191

- (Vatanga xizmat qilish ezgu ishdur. Yurt ozod bo'ladi. Bir kun kelib qayg'ularimiz ham, dardlarimiz ham ketar. Lekin so'rayman- Mustaqillikdan keyin ham 2-iyun kuni qachon xursand bo'lib non oldik? Agar bolalar katta bo'lmaganida, qayerdadir tilanchilik qilgan bo'lardik..) ¹¹

Yozuvchi bu gaplari bilan hikoya boshidanoq o'quvchini davr tasviriga bevosita olib kiradi. Mustaqillik xalqqa hech narsa bera olmaganligini jonli tasvirlaydi. Vatani uchun jonini tikkan, qurbon bo'lganlar hayoti besamar ketganligini anglash mumkin.

- "मैं जानता हूँ, प्रवाल आगे क्यों नहीं पढ़ पाया? सुमिता की शादी क्यों ऐंसे घर में हुई? बड़ा बेटा के दारनाथ थोड़ी-सी बीमारी में कैसे चल बसा? हमने एक व्रत लिया था- देश-सेवा का। धरती का ऋण आखिर किसी को तो चुकाना ही था... कि किसी को तो शहीद होना ही था, हमारा सौभाग्य रहा कि हम ही होगए...।" उनका स्वर पथरा-सा आया।¹²

- ("Bilaman, nega Praval o'qishni davom ettira olmadi? Nega Sumita bunday uyda turmushga chiqdi? Katta o'g'li Kedarnath kichik kasallikdan keyin qanday vafot etdi? Bu vatanga xizmat qilish haqida bizning qasamyodimiz edi. Axir, kimdir yerning qarzini to'lashi kerak edi ... kimdir shahid bo'lishi kerak edi, biz baxtli edik ... ". Uning ovozi toshdek chiqdi.")

Insonlarning oddiy kasallikdan o'lib ketishi, ta'lim olishga qodir emasligi bularning barchahasi Hindiston hayotida mustaqillikdan so'ng ham iqtisodiy, ham ijtimoiy hayotta bir qancha muammolar hali hanuz bartaraf etilmaganligini hikoya qahramoni tilidan yoritadi. "kimdir shahid bo'lishi kerak edi.." Shunda ham hikoya qahramoni shukrchilikni, isyon qilmaslikni targ'ib qilmoqda. Siyosiy vaziyat shunchalik keskin bu davrda insonlar taqdirga tan berishni afzal bilishmoqda. Lekin ich-ichidan aziyat chekayotganligini yozuvchining "uning ovozi toshdek chiqdi" gaplaridan ilg'ab olish mumkin. Inson chinakam baxtiyor ekanligini biz yacshi bilamizki bunday yo'sinda ifodalaydi. Ha, u baxtli, faqat shuncha qurbonlar bergani evaziga, mustaqillik tufayli emas.. Ha, u baxtli, endi uning vatani mustamlakadan xoli, lekin mustaqillik berishi, yaratishi kerak bolgan ne'matlardan emas. Yozuvchi mahorati ham aynan shu kabi tasvirlar orqali kuzatiladi. Fuqaro sifatida o'zining ichki kechinmalarini shunday so'zlarda ifodalaydi. Bu yozuvchi Himanshu Joshining o'zigagina xos bo'lgan yozuvchilik qobiliyatidir. U savollar orqali insonni ich - ichidan tilka qiladigan hislar bilan o'quvchini o'rab oladi. Siyosiy vaziyat ham keskin tusga kirganini, "Nijat Miyanning ko'ragini o'qlar teshdi" degan jumlada ko'rish mumkin. Ko'plab bolalar yetim qolganligi ularning g'amxo'rligini kim bo'yniga oladi kabi savollar ila yanada ta'sirchanligi oshadi. Vatani uchun shahid ketganlar xuddi ona uchun xizmat qilinganga tenglashtiriladi. Bilamizki, Vatanni onaga tenglashtirish sifati deyarli barcha tilde qo'llanadi. Bu esa tillar umimiyligi adabiyotda namoyon bo'lishidir.

- "अंतमें उन्हें कुछ बोलने के लिए कहा गया तो पहले कुछ बोलना पाए। फिर रुंधे स्वर कंठ से बोले, "काकोरी के बाद कि तने देश भक्त अंग्रेजों की गोली का निशाना बने, शहीद हुआ-क्या आपने कभी सोचा..."

¹¹ Tarjimalar muallifga tegishli.

¹² Kamleshvar, Svantryottar hindi kahaniyan. – Nai Dilli, 2016, 191

कालापानीकीजेलमेंहमलोगोंनेविद्रोहकियाथा...तेरहदिसंबरकीउसकालीरातमेंसत्रहदेशभक्तोंकोहमारेसा मनेकल्लकरदियागयाथा।उनकीखूनसेसनी, छटपटातीलाशोंकोदेखकरमेंसचमुचकईदिनतकपगलहोगयाथा।अबभीकभी- कभीरातकेअंधियारेमेंवेलाशेंमेरीआंखोंकेआगेतैरनेलगतीहैं, तोपागलपनकाएकदौर- साशुरूहोजाताहै।वेसारीलाशेंचीखने-सीलगतीहैं-वहहिंदुस्तानकहां।”¹³

- (“Oxir-oqibat, undan biror narsa gapirishni so'rashganda, u avvaliga hech narsa gapira olmadi. Keyin u bo'g'iq ovozda dedi: “Kakoridan keyin qancha vatanparvarlar ingliz o'qlari nishoniga aylanib, shahid bo'ldilar – o'ylab ko'rganmisiz... Biz Kalapani qamoqxonasida isyon ko'tardik... 13-dekabrning o'sha qorong'u kechasida ko'z oldimizda o'n yetti nafar vatanparvar qatl qilindi. . Ularning qonga botgan, qiyshaygan tanalarini ko'rib, bir necha kun aqldan ozgan edim. Hatto hozir ham ba'zan tun qorong'usida o'sha jasadlar mening ko'z o'ngimda suzib yura boshlaydi, keyin aqldan ozish bosqichi boshlanadi. Bu jasadlarning hammasi qichqirayotganga o'xshaydi - bu Hindiston qayerda?”

Yana bir tasvir Mustaqillik qanchalik qimmatga tushganligini ifodalash bilan bo'ladi. 13-dekabr voqealari eslab o'tiladi. Hali hanuz qurbonlar jasadlari insonlar ko'z oldidan ketmasligi, keta olmasligi bilan ifodalanadi.

- “पशुऔरआदमीएकहीपोखरसेजलपीरहेहैं।”

- (“Hayvonlar va odamlar bir xil ko'lmakdan suv ichishadi!”)

Yuqoridagi gapga e'tibor qaratadigan bo'lsak, shu birgina gapda insonning qadri hayvonga tenglashtirilganligini, qashshoq xalq hech narsaga erisha olmaganligini, aksincha battar qashoqlik botqog'iga botganligini kuzatamiz. Himanshu Joshi tomonidan yozilgan “Tapasya” hind adabiyotidagi noodatiy asardir. Ushbu darsda Himanshu ji hayotning asosiy tamoyillarini muhokama qildi. Garchi hamma hayotni yashash juda oson deb o'ylaydi, lekin unday emas. “Hayot tavbadir va bu tavbada yaxshilar imtihon qilinadi. Shuning uchun, agar biz hayotning tejamkorligida muvaffaqiyat qozonishni istasak, unda birinchi navbatda hayotning asosiy jihatlarini tushunishimiz va ularni amalga oshirishimiz kerak” degan shior ostida namoyon bo'ladi hikoya qahramonlari.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, hind yozuvchisi Himanshu Joshi serqirra hikoyanavis. Uning hikoyalarida alohida, o'ziga xos uslub xususiyatlari sezilib turadi. Yuqorida tahlilga olingan “Tavba” hikoyasi ham shunday hikoyalari sirasiga kiradi.

¹³ Kamleshvar, Svatanryottar hindi kahaniyan. – Nai Dilli, 2016, 193

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Ҳақимов М, Зокиров М ва б. Тил назарияси ва амалиёти. – Фарғона, 2016.
2. Kamleshwar, Svatantryottar hindi kahaniyan. – Nai Dilli, 2016
3. <https://nibandhbharti.com/kamleshwar-per-nibandh/>
4. <https://hihindi.com/kamleshwar-biography-in-hindi/>